

Еволюційність історичного процесу в сучасній зарубіжній історіографії

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки. Надає можливість опанувати знаннями сучасних засад зарубіжної історіографії, визначити її основні організаційні принципи та методологічні орієнтири, створити уявлення про основні проблеми сучасної зарубіжної історіографії та підходи до їх вирішення, окреслити основні історіографічні школи та їх представників.

Навчальна дисципліна «Еволюційність історичного процесу в сучасній зарубіжній історіографії» розроблена на основі ОПП освітньої програми «Середня освіта (Історія, англійська мова і література)»

Предметом вивчення є організаційні засади та методологічні орієнтири сучасної зарубіжної історіографії.

Міждисциплінарні зв'язки ґрунтуються на знаннях, отриманих здобувачами під час вивчення дисциплін циклів вітчизняної та зарубіжної історії:

- Історія давньої Греції та Риму;
- Історія середніх віків;
- Історія країн Європи та Америки нового часу;
- Історія країн Європи та Америки новітнього часу;
- Історія країн Азії та Африки нового часу;
- Історія країн Азії та Африки новітнього часу;
- Історіографія та джерелознавство

на першому (бакалаврському) рівні, а також дисциплін другого (магістерського рівня) «Методологічні засади історичних досліджень», «Цивілізаційні засади світової історії» «Парадигма сучасної вітчизняної історіографії».

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття, на яких подається аналіз сутності історіографічних підходів, основних етапів розвитку європейської історіографії, характерних рис основних історіографічних шкіл сучасності; 2) семінарські заняття, що передбачають опрацювання окремих положень історіографічних шкіл європейських країн, осмислення та обговорення значимих історіографічних явищ у загально історичному процесі; 3) консультації, які проводяться з метою допомоги здобувачам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання здобувачами пропущених занять; 4) індивідуальне навчально-дослідне завдання «Історіографічні школи окремої європейської країни: методологічні засади, здобутки, перспективи».

Мета викладання дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти уявлення про основні досягнення і сучасні тенденції, а також актуальну проблематику наукових досліджень в історіографії зарубіжних країн в новітній час, а також виділити і розкрити методологічну специфіку тематики перспективних дослідницьких питань, пов'язаних з концептуальними інноваціями, що запроваджуються в останні роки в історичну науку.

У результаті вивчення дисципліни здобувач має:

- знати й вміти характеризувати основні напрямки розвитку сучасної історіографії зарубіжних країн;
- аналізувати дослідницьку специфіку сучасної історіографічної думки;

- окреслювати і виділяти нові тенденції й актуальну проблематику в галузі історіографічних досліджень;
- удосконалювати вміння здобувачів опрацьовувати й аналізувати історичні твори провідних представників історичної думки;
- закріпити навички здобувачів працювати з історіографічною літературою.

Результати навчання

- Ефективне опрацювання історичних джерел різних видів, здатність відрізнити специфіку у підходах до вирішення історичних проблем представників різних наукових напрямів та шкіл, критичне осмислення новітніх досягнень історичної науки;
- Успішне розв'язання складних задач та проблем в галузі історії в процесі різнопланової фахової діяльності, або у процесі навчання;
- Аналіз явищ та процесів світової історії з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку, визначення інформаційного потенціалу конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми, дослідження життя та діяльності конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики, здійснення експертизи пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в сфері туризму та рекреації;
- Ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, історії, лінгвістики, літературознавства та психології;
- Розуміння культурологічних традицій та лінгвокраїнознавчих особливостей поведінки носіїв різних культур, здійснення ефективного міжкультурного діалогу;
- Оперування ключовими поняттями фахових дисциплін, розуміння об'єктивних тенденцій розвитку сучасної історії, філології, психології;
- Логічне й послідовне мислення, здійснення аналізу та синтезу різних ідей, точок зору, мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.

Історія світової культури

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності виникнення та розвитку світової культури на різних етапах всесвітньої історії.

Термін «культура» (від лат. cultura – оброблення, виховання, розвиток, освіта) відображає історично визначений рівень розвитку суспільства, творчих сил та здібностей людини, виражений у темах і формах організації життя й діяльності людей, а також у створених ними матеріальних і духовних цінностях. Складна внутрішня понятійна структура категорії «культура» відбиває її «порубіжний» характер. Саме тому науковий інтерес до вивчення культури виникає в різних галузях знань. Внутрішня місткість змісту культури – від предметних результатів діяльності людей до людських знань, здібностей, навичок, морально-естетичних запитів, що реалізуються в діяльності, – визначає складність постановки й вирішення теоретичних проблем.

Сучасне суспільство, зорієнтоване на впровадження в життя гуманістичних ідей, духовне збагачення націй, потребує посиленої уваги до історії народів та їх культур.

Рівень засвоєння духовних надбань світової культури позначається на світоглядних поглядах молодшої гуманітарної еліти, її здатності до формування громадських переконань, високого рівня національної самосвідомості, патріотизму, толерантності. Як важлива складова гуманітарної підготовки майбутнього фахівця і один із суттєвих чинників осягнення духовної скарбниці, навчальна дисципліна «Історія світової культури» забезпечує реалізацію цих завдань, гуманізацію та гуманітаризацію сучасної вітчизняної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки реалізуються як у курсах світової історії, так і в курсах філософії, культурології, етики та естетики, лінгвокраїнознавства, історії країн, мова яких вивчається.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття, на яких подається аналіз сутності цивілізаційного підходу, основних етапів розвитку цивілізації, характерних рис основних цивілізацій сучасності; 2) семінарські заняття, що передбачають опрацювання окремих положень цивілізаційної теорії, осмислення та обговорення значимих історичних явищ у загально історичному процесі; 3) консультації, які проводяться з метою допомоги здобувачам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання здобувачами пропущених занять; 4) індивідуальне навчально-дослідне завдання – есе «Культура як провідний показник цивілізаційного розвитку».

Вивчення дисципліни «Історія світової культури» спрямовано на реалізацію сучасної концепції освіти здобувачів вищої, основою якої є ґрунтовна історико-філософська підготовка у поєднанні з орієнтацією на світоглядно-філософські проблеми сьогодення. Разом з іншими філософсько-гуманітарними дисциплінами цей курс сприятиме формуванню наукового світогляду здобувачів, виробленню у них активної життєвої позиції, утвердженню високих моральних принципів та ідеалів.

Метою курсу є формування у студентів духовної культури розвиненої особистості; створення світоглядних передумов для розуміння шляхів розвитку духовної культури країн Сходу та Заходу протягом історичного розвитку народів, допомогти здобувачам усвідомити себе суб'єктом культурної творчості

Для досягнення цієї мети слід вирішувати такі основні **завдання**:

- ознайомити студентів із загальними напрямками та закономірностями процесу розвитку світової культури;
- розкрити характер зв'язків між культурними надбаннями народів світу;
- визначити основні підходи до розуміння сучасних проблем світової культури;
- висвітлити процес розвитку окремих видів мистецтва народів світу;
- навчити здобувачів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом;
- розвивати мислення студентів: образне, асоціативне, абстрактне, логічне;
- виховувати у студентів повагу до духовних здобутків людства, здатність формувати, формулювати й активно обстоювати власну точку зору, систему життєвих, естетичних цінностей і пріоритетів, прагнення мати власне світобачення, зберігати й продовжувати кращі національні традиції.

1. Результати навчання

- Усвідомлення моделі світу, природи, причинно-наслідкових закономірностей розвитку суспільства і зв'язків різних культур; засвоєння і реалізація у викладацькій діяльності набутого культурного досвіду, поважне ставлення до різних культур, релігій, прав народів і людини та до ідеї збереження миру і та толерантного існування;

- Професійна діяльність, ґрунтована на принципах толерантності та гуманності, у контексті сучасної мультикультурності, на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних подій і явищ;
- Вільна орієнтація в інформаційних та Internet джерелах, використання у власній професійній діяльності бібліотечних фондів, критичне ставлення до отриманої інформації, усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою;
- Результативна діяльність у професійній та/або науковій групі, дотримання етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності;
- Розуміння культурологічних традицій та лінгвокраїнознавчих особливостей мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв різних мов;
- Розуміння національної та соціокультурної специфіки мовленнєвої поведінки носіїв різних мов та здійснення ефективних міжмовних контактів;
- Використання ефективних стратегій для вирішення комунікативних завдань;
- Сприйняття літератури як невід'ємної частини світової художньої культури, розуміння її як мистецтва слова;
- Духовно-ціннісна орієнтація та формування естетичних потреб особистості на основі вивчення найяскравіших зразків художньої літератури.

Місце слов'ян у світовій історії

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки.

Навчальна дисципліна надає можливість виокремити загальне, особливе та одиначне в історії слов'янських народів, визначити роль та місце слов'ян у світовій історії

Міждисциплінарні зв'язки ґрунтуються на знаннях, отриманих здобувачами під час вивчення дисциплін циклів вітчизняної та зарубіжної історії на першому (бакалаврському) рівні, а також дисциплін другого (магістерського рівня) «Філософія сучасної освіти», «Методологічні засади історичних досліджень», «Цивілізаційні засади світової історії» та ін.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття; 2) семінарські заняття, що передбачають опрацювання окремих теоретичних положень; 3) консультації, які проводяться з метою допомоги здобувачам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання здобувачами пропущених занять; 4) індивідуальне навчально-дослідне завдання «Місце слов'ян у світовій історії (на вибір здобувача – історичний період та окремий етнос)».

Мета формування цілісних, узагальнених знань з історії слов'ян, усвідомлення взаємозв'язку та взаємозалежності певних історичних явищ, закономірностей загального розвитку людської цивілізації в Центральній та Південно-Східній Європі, ролі в ньому об'єктивного й суб'єктивного чинників.

Основними завданнями вивчення курсу є:

- виробити у здобувачів вміння аналізувати й узагальнювати історичний матеріал, оцінювати найважливіші події та явища слов'янської історії в контексті світової;
- навчити здобувачів зіставляти історичні події з епохами, орієнтуватися в науковій періодизації історії слов'янських країн Центральної та Південно-Східної Європи;
- виробити вміння знаходити, критично аналізувати, систематизувати і узагальнювати потрібну інформацію щодо історії слов'ян;
- сформувати навички застосовувати набуті знання для прогнозування суспільно-політичних процесів у країнах регіону, вивчення та викладання історичних дисциплін.

За результатами вивчення навчальної дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- здатність до аналізу основних концепцій й гіпотез слов'янського етногенезу;
- об'єктивна і аргументована оцінка тенденцій історичного розвитку слов'ян, спираючись на різні типи джерел та наукову літературу;
- визначення особливості процесу державотворення та християнізації в регіоні;
- вміння працювати з комплексом наративних і документальних джерел;
- здатність до проведення самостійних досліджень в межах дисципліни;
- застосування на практиці знань, отриманих в процесі навчання.

спеціальні:

- визначення місця та ролі слов'ян у світовому історичному процесі;
- аналіз основних періодів слов'янської історії, їх особливості, визначальні події та явища в кожному з них;
- розуміння співвідношення між загальними закономірностями та регіональною (субрегіональною) специфікою історичного розвитку західних і південних слов'ян;
- здатність визначити типологію слов'янських середньовічних держав;
- розуміння історії суспільно-політичних та соціально-економічних процесів у слов'янських країнах Центральної та Південно-Східної Європи, роль і місце в ній видатних історичних осіб;
- визначення основних рис слов'янської матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язок із світовою культурою.

Результати навчання

- Аналіз явищ та процесів світової історії з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку, визначення інформаційного потенціалу конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми, дослідження життя та діяльності конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики, здійснення експертизи пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в сфері туризму та рекреації;

- Ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, історії, лінгвістики, літературознавства та психології;

- Розуміння культурологічних традицій та лінгвокраїнознавчих особливостей поведінки носіїв різних культур, здійснення ефективного міжкультурного діалогу;

- Оперування ключовими поняттями фахових дисциплін, розуміння об'єктивних тенденцій розвитку сучасної історії, філології, психології;

- Логічне й послідовне мислення, здійснення аналізу та синтезу різних ідей, точок зору, мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.